

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

ПОГОДЖЕНО

на засіданні вченої ради
факультету української та іноземної
філології
протокол № 4 від «18.04» 2024 р.

Голова вченої ради Петро МАЦЬКІВ

Схвалено на засіданні кафедри
Зарубіжної літератури та полоністики
протокол № 5 від «18.04» 2024 р.

Завідувач кафедри Галина САБАТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні приймальної комісії
протокол № 4 від «19.04» 2024 р.
Голова приймальної комісії

Ректор Валентина БОДАК

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
«ПРЕЗЕНТАЦІЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ ПРОПОЗИЦІЙ ЧИ
ДОСЯГНЕНЬ»

для вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю **035 ФІЛОЛОГІЯ (Література зарубіжних країн)**
на основі ступеня магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня
спеціаліста

Дрогобич, 2024

I. Загальні положення

I. Загальні положення.

Програма вступного випробування «Презентація дослідницьких пропозицій чи досягнень для вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 Філологія (Література зарубіжних країн) на основі ступеня магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста» розроблена згідно з Положенням про порядок оформлення та оцінювання презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень з обраної спеціальності у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка, розробленого відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502).

Презентація дослідницьких пропозицій чи досягнень зі спеціальності 035 Філологія (Література зарубіжних країн) (далі – Презентація) – це наукова доповідь вступника до аспірантури, яка супроводжується електронною презентацією. Метою випробування є встановлення рівня володіння необхідними теоретичними і практичними знаннями з літератури зарубіжних країн; вміння сформулювати та обґрунтувати вихідні наукові положення та ідеї, що будуть покладені в основу майбутньої дисертації; схильності абітурієнта до самостійного аналізу фундаментальних та прикладних наукових проблем. Наукова доповідь вступника супроводжується електронною Презентацією, в якій міститься інформація щодо обґрунтування тематики майбутньої наукової праці, її актуальність, наукова ідея та гіпотеза, стан розробки в українській та зарубіжній науці; можливі шляхи розв'язання поставлених завдань, науковий доробок вступника тощо.

Випробування спрямоване на оцінювання актуальності наукових інтересів майбутніх науковців у галузі історії зарубіжної літератури, дотримання у межах доповіді та презентації правил і норм академічного дискурсу, навичок самостійного наукового мислення і послідовного викладу професійно орієнтованих думок. Презентація дослідницьких пропозицій як форма вступного випробування передбачає наявність у абітурієнта спеціалізованих знань у галузі теорії та історії зарубіжної літератури і націлена на визначення рівня усвідомленості, сформованості, актуальності наукових інтересів, базової обізнаності абітурієнта щодо теоретико-методологічних основ та перспективних напрямків розгортання обраної теми. Обов'язковим є знання абітурієнтом ключових дефініцій і методів, посилення на праці провідних дослідників в обраному тематичному напрямку, а також уявлення про засади актуальності та теоретико-прикладної значущості пропонованої теми дослідження.

Тривалість Презентації дослідницької пропозиції становить до 15 хвилин. Виклад матеріалу здійснюється українською мовою. Роздрукований варіант виступу та електронної Презентації зберігається в особовій справі вступника до аспірантури.

II. Практичні рекомендації щодо оформлення Презентації

Для проведення успішної Презентації необхідно підготувати виступ та оформити слайди. На слайдах мають бути відображені актуальні для наукової роботи явища і процеси, методи проведення запланованого дослідження, його актуальність, ступінь вивчення окресленої наукової проблеми тощо. Текст виступу та роздруковані слайди долучаються до особової справи вступника.

У процесі підготовки Презентації рекомендовано використовувати фрагменти документів Word, електронних таблиць і діаграм Excel тощо. На кожен слайд має бути виведена основна інформація. Тривалість демонстрації слайдів має корелювати з виступом абітурієнта та відображати (уточнювати, доповнювати, ілюструвати) його. Виступ повинен бути концептуальним, з актуалізацією теоретичних та прикладних аспектів майбутньої наукової роботи.

Презентація відбувається у формі співбесіди на засіданні предметної екзаменаційної комісії (у день вступного іспиту з фаху).

Перший слайд має містити основну інформацію про вступника, обрану ним спеціальність та спеціалізацію (за необхідності).

Наступні слайди Презентації – це обґрунтування тематики майбутньої дисертації, її актуальність, наукова новизна, методологічний інструментарій, ідея та гіпотеза, стан вивченості в українській та зарубіжній науці; можливі шляхи розв'язання окреслених завдань, науковий доробок вступника (статті, патенти, розділи монографій та ін.).

У них абітурієнт, спираючись на новітні досягнення літературознавства, повинен не тільки виявити рівень сформованості системних знань і уявлень у межах обраної теми, а й оприятити ґрунтовне розуміння логіки взаємозв'язків зарубіжної літератури з українською літературою та культурою, усвідомлення актуальних методологічних проблем дослідження літературного процесу та готовність брати участь у їхньому вирішенні на матеріалі запланованої власної теми наукового дослідження. Останнє передбачає також виявлення в ході презентації рівня сформованості навичок застосування теоретичних знань до конкретного матеріалу дослідження. Тематика пропонованого дослідження може стосуватися будь-якого напрямку, аспекту, вияву, формату літературознавчого дослідження, зокрема змістових та/або формальних структур і елементів літературно-художніх текстів; різних напрямів/шкіл і родів/жанрів; різних національних літератур; видів художньої взаємодії та діалектики літературних зв'язків та впливів.

Останній слайд повинен відображати традиційні етикетні формули (дякую за увагу, доповідь завершено тощо).

У Презентації також важливо в загальних рисах оприятити власне бачення проблеми (комплексу наукових проблем) та шляхів їх розв'язання задля досягнення стратегічної мети.

До Презентації додається також список наукових праць вступника (за наявності).

На слайдах Презентації не пишеться весь текст, який вимовляє доповідач. Текст на слайді повинен містити тільки ключові фрази, слова, які абітурієнт розвиває і коментує усно.

Презентацію рекомендується виконувати із застосуванням єдиного для всіх слайдів шаблону оформлення. Дизайн має бути простим і лаконічним. Необхідно використовувати максимальний простір екрану (слайда).

Не рекомендується використовувати ефекти автоматичної зміни слайдів. Достатньо простого перемикання слайдів відповідними клавішами або маніпулятором.

II. Критерії оцінювання Презентації

Оцінювання Презентації дослідницької пропозиції вступників за спеціальністю 035 Філологія (Література зарубіжних країн) здійснюється членами предметної комісії за критеріями наукової новизни, обґрунтованості, актуальності, проблемності на основі аналізу доповіді та науковості і якості її представлення.

Оцінювання Презентації вступника здійснюється за 200-бальною шкалою.

Результати іспиту аналізує предметна екзаменаційна комісія методом експертної оцінки й колегіального прийняття рішення.

Відповідаючи на питання, вступник повинен показати вміння чітко, логічно й грамотно формулювати думки, структурувати інформацію, точно і повно відтворювати факти, конкретні концепції економічного розвитку суспільства та аналізувати їх, розкривати причинно-наслідкові зв'язки економічних явищ і процесів, ілюструвати поняття відповідними прикладами, аргументувати свої висновки.

Кількість балів за виступ із презентацією дослідницької пропозиції розподіляється наступним чином:

Критерій оцінювання	Оцінка
Актуальність і новизна обраної теми дослідження	20 балів
Повнота, логічність і послідовність обґрунтування теми та її актуальності	20 балів
Самостійність доповіді і презентації та їх відповідність темі	20 балів
Цілісність уявлення про плановані для дослідження економічні явища та процеси, про методи проведення планованого дослідження	30 балів
Рівень базових та спеціалізованих знань у межах планованої теми	20 балів
Критичність, системність, самостійність мислення, здатність до наукових узагальнень	20 балів
Аргументованість висновків, вміння відрізнити головне від другорядного	20 балів

Теоретична та/або прикладна цінність планованого економічного дослідження	20 балів
Грамотність, риторична та стилістична коректність виступу (доповіді) та слайдів	30 балів
Усього	200 балів

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

Підручники. Навчальні посібники

1. Анненкова О.С. Зарубіжна література XIX ст.: європейська реалістична проза 1830–1880 рр. К.: Знання України, 2006. 438 с.
2. Антична література : навч. посібник / В. М Миронова, О. Г. Михайлова, І. П. Мегела та ін. К. : Либідь, 2005. 480 с.
3. Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. / [за ред. М. Зубрицької]. Львів : Літопис, 2001. 832 с.
4. Денисова Т.Н. Історія американської літератури XX століття. Вид. дім «Київо-Могилянська академія», 2012. 485 с.
5. Історія зарубіжної літератури XX ст.: навч. посіб. / В. І. Кузьменко, О. О. Гарачковська, М. В. Кузьменко та ін. К. : ВЦ «Академія», 2010. 496 с.
6. Література західноєвропейського середньовіччя : [навч. пос. для вузів] / Висоцька Н. О., Каустов А.В., Ніколаєв Б.І., Горенко О.П. – Вінниця : Нова книга, 2003. 464 с.
7. Мегела І. Історія давньогрецької літератури : курс лекцій. К.: Карпенко В. М., 2010. 340 с.
8. Мілованова В. В. Сучасна зарубіжна література (кінець XX – початок XXI століття): навч. посібник. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2013. 172 с.
9. Сенчук І. Ірландський модернізм кінця XIX – першої половини XX століть: Вільям Баталер Єйтс і Джеймс Джойс : [навч. посібник]. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 416 с.
10. Фесенко В.І., Висоцька Н.О., Заремба Т.Ф., Юрчук О.О. Курс лекцій «Література другої половини XX століття». К.: Вид центр КНЛУ, 2005. 118 с.
11. Шалагінов Б. Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX сторіччя: іст.-естет. нарис : [навч. посіб. для вищ. навч. закл.] К. : Києво-Могилянська академія, 2007. 358 с.
12. Daiches D.A. Critical History of English Literature. – Vol. I-II. – N.Y.: The Ronald Press Company, 1970. 1178 p.
13. Head D. The Cambridge Introduction to Modern British Fiction, 1950–2000 / Dominic Head. Cambridge: University Press, 2002. 307 p.
14. The Oxford Companion to Twentieth-Century Literature in English. Ed. By Jenny Stringer. Oxford; N. Y.: Oxford University Press, 1996. 751 p.

15. Reich-Ranicki M. Meine Geschichte der deutschen Literatur. Vom Mittelalter bis zur Gegenwart. / Marcel Reich-Ranicki ; [Herausgegeben von Thomas Anz]. – München : Deutsche Verlags-Anstalt, 2014. 577 S.
16. Wagner H. P. A History of British, Irish and American Literature. Trier, 2010. 579 p.

Словники. Енциклопедії. Довідкові видання

17. Англомовні письменники [пер. з нім.]. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. 464 с.
18. Антична література. Греція. Рим. Хрестоматія/ Упоряд.: Т. В. Михед, Ю. В. Якубіна. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 952 с.
19. Європейське середньовіччя: літературний флорилеґіум. Упоряд. Б. Щавурський. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2020. 944 с.
20. Зарубіжні письменники: Енциклопедичний словник. У 2х томах. К.: Навчальна книгаБогдан, 2006.
21. Ключові тексти Середніх віків і Відродження (Західна Європа). Навчальнометодичний посібник. Львів: Український католицький університет, 2021. – 300 с.
22. Літературознавчий словник-довідник/ Р.Т .Гром'як, Ковалів та ін. К.: ВЦ «Академія», 1997. 752 с.
23. Німецькомовні письменники [пер. з нім.]. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. 352 с.
24. Паві П. Словник театру [пер. з фр.]. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. 639 с.
25. Перші поетеси: Кодекс давньогрецької жіночої поезії [Уп., пер. Тараса Лучука]. Львів: Астролябія, 2019. 448 с.
26. Шалагінов Б. Б. Романтичний словник: до історії понять і термінів раннього німецького романтизму. К. : [ВПЦ НаУКМА], 2010. 136 с.
27. The Norton Anthology of Theory and Criticism. N.Y., Lnd.: W. W .Norton & Company, 2001. 2624 p. 28. The Wordsworth Companion to Literature in English [Ed. Ian Ousby]. Cambridge UP, 2002. 1036 p.

Допоміжна

29. Алхімія слова живого. Французький роман 1945–2000 рр. : [навч. посіб. для вищ. навч. закл.] / [авт.-упоряд. докт. філол. наук, проф. В. І. Фесенко]. К. : Промінь, 2005. 383 с.
30. Блум Г. Західний канон: книги на тлі епох [пер. з англ. під загальною редакцією Р. Семківа]. К. : Факт, 2007. 720 с.
31. Бовсунівська Т. М. Теорія літературних жанрів : жанрова парадигма сучасного зарубіжного роману. К. : КНУ, 2009. 520 с.
32. Висоцька Н.О. Єдність множинного. Американська література кінця ХХ – початку ХХІ століть у контексті культурного плюралізму: Монографія. К.: Вид. центр КНЛУ, 2010. 456 с.
33. Волощук Є. Відкриті питання модернізму (на матеріалі німецькомовних літератур) // Вікно в світ. Зарубіжна література: наукові дослідження, історія, методика викладання. №1 (19). К., 2005. С. 86–117.
34. Волощук Є. Постать Р. М. Рільке на тлі літературного ландшафту доби Модерну// Вікно в світ. 2008. №1 (22). С. 6–35.

35. Гаврилів Т. І. Феномен експресіонізму в німецькомовних літературах // Вікно в світ. Зарубіжна література: наукові дослідження, історія, методика викладання. К., 2005. №1 (19). С.151-153.
36. Гендерна перспектива. [Агеєва В.П., упоряд.]. К.: Факт, 2004. 254 с.
37. Гундорова Т. ПроЯвлення слова. Дискурс раннього українського модернізму [Текст] / Т. Гундорова. К. : Критика, 2009. 448 с. 9
38. Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми постколоніальної травми: статті та есеї. К.: Грані-Т, 2013. 548 с.
39. Джеймісон Ф. Постмодернізм, або Логіка культури пізнього капіталізму; [пер. з англ. П. Дениско]. К. : Курс, 2008. 504 с.
40. До 100-річчя футуризму. Всесвіт. 2009. №10. С.102 – 124.
41. Експресіонізм: Збірник наукових праць. [Уп. Тимофій Гаврилів]. Львів: ВНТЛ-Класика, 2004. 175 с.
42. Кулинич Н. В. Космо- й антропоцентризм в абсурдистській літературі ХХ століття (за драматургією Семюела Беккета): [Монографія]. Х.: Видавець Іванченко І. С., 2014.
43. Курціус Е. Р. Європейська література і латинське середньовіччя [Перекл. з нім. А. Онишка]. – Львів : Літопис, 2007. 752 с.
44. Літературознавча рецепція і компаративістичний дискурс: Моногр. / Р.Т. Гром'як, В.Т. Боднар, Р.А. Бубняк, та ін.; Ред., вступ, висновки Р.Т. Гром'як/ Тернопіль: Підруч. і посіб., 2004. 368 с.
45. Моклиця М. В. Модернізм у творчості письменників ХХ століття: навчальний посібник для вузів. Луцьк : РВВ «Вежа» Волинського університету ім. Лесі Українки, 1999. 154 с.
46. Москаленко М. Поезія Поля Валері // Поль Валері: поезії. Київ: «Юніверс», 2005. С. 5–18.
47. Наливайко Д. Загадка Малларме // Стефан Малларме: Вірші та проза. К.: Юніверс, 2001. С.5-14.
48. Наливайко Д.С. Про співвідношення «декадансу», «модернізму», «авангардизму // Слово і час. 1997. № 11-12. С. 44-48.
49. Наливайко Д. Трагічний гуманізм Альбера Камю.// Камю. А. Вибрані твори. К. : Дніпро, 1991. С. 5–28.
50. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі / К. : "Либідь", 1999. 448 с.
51. Павличко С. Зарубіжна література: Дослідження та критичні статті. К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. 559 с.
52. Перкінс Д. Чи можлива історія літератури? [пер. з англ. А. Іщенка]. К.: Вид. дім «КиєвоМогилянська академія», 2005. 152 с.
53. Пронкевич О. Лопе де Вега та його славнозвісні п'єси // Вега Л. де. Собака на сні: п'єси [Пер. Микола Лукаш]. Харків: Фоліо, 2017. С. 3–20.
54. Рікер П. Сам як інший. К.: Дух і літера, 2000. 458 с.
55. Рошко М. М. Постмодернізм у зарубіжній літературі. Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2008. 52 с.
56. Рошко М. М. Художній світ романів Кена Кізі: «Політ над гніздом зозулі» та «Часом нестерпно кортить» . Ужгород: Мистецька лінія, 2002.
57. Тадье, Жан-Ів. Марсель Пруст : біографія [Пер. франц. А.Перепада та З. Борисюк]. Київ : «Юніверс», 2011.

58. Чернокова Є.С. Англійська лірика 1900-1920-х років і становлення модернізму [монографія]. Харків: СМІТ, 2013. 364 с.
59. Чистяк Д.О. Блакитний птах світової літератури: Моріс Метерлінк // Всесвіт. 2008. № 1–2.
60. Шалагінов Б. Б. Класики і романтики: штудії з історії німецької літератури XVIII-XIX століть. К. : Києво-Могилянська академія, 2013. 439 с.
61. Шалагінов Б.Б. Ріхард Вагнер і наш час// Всесвіт. 2013. № 3-4. С.185-196.
62. Eliot T.S. The Sacred Wood. Essays on Poetry and Criticism. Lnd.: Faber and Faber, 1997. 145 p.
63. Hassan I. Beyond Postmodernism: Toward an Aesthetic of Trust// Beyond Postmodernism. Reassessments in Literature, Theory and Culture. Ed. Bu Klaus Stierstorfer. Berlin, N.Y.: Walter de Gruyter, 2003. P. 199 – 212.

ПЕРЕЛІК ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

- ✓ Вікно в світ. Зарубіжна література: наукові дослідження, історія, методика викладання: науково-методичний журнал. К. : Незалежний центр наукових досліджень зарубіжної літератури. URL: ilhan.gov.ua/vikno-svit
- ✓ Всесвіт: фаховий журнал світової літератури. К. : Видавничий дім «Всесвіт». URL: <http://vsesvit-journal.com>
- ✓ Слово і Час: науково-теоретичний журнал. К.: Національна академія наук України, Інститут літератури імені Тараса Шевченка, Національна спілка письменників України. URL: <http://www.slovoichas.in.ua>
- ✓ Часопис «Критика». URL: <http://krytyka.com/ua>

Голова предметної комісії

**Леся-Рома КРАВЧЕНКО,
доктор філологічних наук, професор**